

ПОНЯТТЯ І ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА СУТЬ ДОГОВОРУ ПАРІ В БУКМЕКЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

ЛОГВИНЕНКО Владислав Вадимович -здобувач кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Стаття посвящена теоретико-правовим принципам и правового регулювання поняття и гражданско-правовой сути договора пари в букмекерской деятельности.

Ключеві слова: цивільне право, цивільно-правове регулювання, букмекерська діяльність, договір азартної гри, договір пари, букмекерська контора, гральний бізнес.

Постановка проблеми у загальному вигляді

Сучасний етап побудови в Україні громадянського суспільства вимагає особливо значення дотримання конституційного положення щодо утвердження й забезпечення прав і свобод людини, що є головним обов'язком держави (ст. 3 Конституції України [1]). Саме у впровадженні можливостей, декларованих у нормах права, полягає практична цінність будь-якого права особи. Прийняття нових Цивільного, Господарського та Сімейного кодексів України, що набрали чинності 1 січня 2004 р., визначило сучасний етап розвитку договірної законодавства України. Науковий аналіз та осмислення договірної права України, порівняно з попереднім законодавством, засвідчив великі зміни, які не завжди можна визнати позитивними. Доцільність та правильність введення окремих новел підтримає або заперечить судова практика. Виключна значимість договору відображена у самому Цивільному Кодексі України (далі – ЦК), де серед інших підстав виникнення цивільних прав і обов'язків вказано договір.

Азартні ігри, що виникли ще в древній культурі, із часом зайняли в суспільному житті особливу нішу, ставши не просто різновидом дозвілля, але й сферою трудової діяльності багатьох громадян, що обумовило необхідність законодавчої регламентації даного явища.

Актуальність питання нормативного регулювання договору пари в букмекерській конторі полягає в тому, що в сучасних ринкових умовах дедалі більшого використання зобов'язань з азартної гри наднормативний характер цивільного законодавства і викликана цим можливість застосування норм Цивільного Кодексу України про правочин і зобов'язання, є недостатніми для вирішення існуючих на практиці спірних питань правового регулювання зобов'язань азартного ризику, що свідчить про актуальність наукових досліджень із зазначених питань. Незважаючи на активне використання в правозастосовчій практиці, цивільно-правовому регулюванню договору пари в букмекерській конторі в цілому не присвячено жодного спеціального нормативного акта. Існуюча на сьогоднішній день заборона азартних ігор не сприяє вирішенню існуючих правових проблем, викликаних невизначеністю поняття, цивільно-правової суті договору пари в букмекерській конторі, що є свідченням актуальності науково обґрунтованого аналізу пов'язаних із цим правовідносин.

Зв'язок вказаної проблеми із важливими науковими та практичними завданнями

Недостатня дослідженість теоретичних і методологічних проблем правового регу-

лювання поняття і цивільно-правової суті договору парі в букмекерській конторі вимагає ґрунтового дослідження та практичних рекомендацій щодо шляхів вдосконалення механізму законодавчого регулювання у даній сфері. У сучасному світі букмекерська діяльність є складовою частиною спортивної культури, яка значною мірою відрізняється від багатьох видів грального бізнесу. До цього часу майже не приділялась увага цивільно-правовому регулюванню цього виду ризикових зобов'язань, що не дає можливості виявити поняття та особливості цивільно-правової суті договору парі в букмекерській конторі в системі договірних права.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Метою представленої статті є комплексний теоретичний аналіз поняття і цивільно-правової суті договору парі в букмекерській конторі.

Об'єктом є правовідносини, що виникають і мають місце при здійсненні букмекерської діяльності.

Предметом – визначення поняття і правової суті договору парі в букмекерській діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми

Теоретичною базою дослідження є наукові праці, як українських, так і російських вчених – правознавців дореволюційного, радянського та сучасного періодів: С.С. Алексєєва, Д.В. Бобрової, Т.В. Боднар, В.І. Борисової, С.Н. Братуся, О.В. Венедиктова, О.В. Дзери, А.С. Довгерта, І.В. Жилінкової, А.М. Колодія, В.В. Копейчикова, Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця, Р.А. Майданика, О.А. Підпригори, З.В. Ромовської, М.М. Сібільова, Ю.К. Толстого, Є.О. Харитонова, М.В. Шульги, Ю.С. Шемшученка, Я.М. Шевченко, В.С. Щербини та інших дослідників. Водночас питання стосовно поняття і цивільно-правової суті договору парі в букмекерській конторі залишається досі не вирішеним до кінця. Також слід звертати увагу на те, що Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні» від 15 травня 2009 року обумовлює актуаль-

ність висвітлення та необхідності дослідження проблематики правового договору парі в букмекерській конторі.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття

У даній науковій статті будуть поставлені завдання щодо визначення особливостей поняття «парі», «букмекерська контора», «договір парі в букмекерській конторі», буде розглянутий розвиток правового регулювання договору парі в букмекерській конторі в Україні. Також особлива увага здійснюватиметься на аналізі особливостей цивільно-правової суті договору парі в букмекерській конторі.

Виклад основного матеріалу дослідження і обґрунтування отриманих наукових результатів

Однією з найстародавніших правових конструкцій є договір. Договірні відносини виникли ще до виникнення державити права. Навіть у первісному побуті, виникають певні відносини між людьми, здійснюються між собою обмін речами, передають речі у користування один одному, тощо. Проте означені відносини ще не мають характеру зобов'язань у юридичному розумінні [12, с 383]. З розвитком суспільства, практично до сьогодення, галузь договірних відносин розширюється і ускладнюється, і, безумовно, по-різному проявляється в різних історичних періодах. Розвиток різноманітних форм спілкування між людьми висунув потребу в наданні їм можливості за погодженою сторонами волею використовувати запропоновані законодавцем чи ними самими створювані правові моделі. Саме такими універсальними і стали договори. Упродовж певного періоду делікти та договори були єдиними визнаними державою підставами виникнення зобов'язання.

Зміст юридичного договору не є постійною величиною, що міститься в людському розумі, волі чи потребах, а є результатом постійного розвитку як самих потреб, так і засобів їх задоволення. Тобто договірне право є результатом розвитку суспільного життя.

Договірні відносини є найбільш сталою у часі правовою формою. Застосування до-

говорів протягом такого тривалого часу зумовлена універсальністю, гнучкою правовою формою, в яку можуть втілюватися різні за характером суспільні відносини. Договір є найпоширенішим юридичним фактом, який є підставою виникнення цивільних правовідносин. Масове застосування договірних відносин пояснюється тим, що договір – це, перш за все, специфічна гнучка форма реалізації права, в яку можуть входити різні за характером суспільні відносини. Тому маємо право говорити про те, що договір виконує особливе завдання, яке полягає у регулюванні суспільних відносин у межах закону та визначенні меж поведінки його учасників [6, с. 7].

Договірні конструкції використовуються в багатьох галузях права, але найширше вона використовується в цивільному праві. Сучасне цивільне право тяготить до підвищення ролі договору як регулятора суспільних відносин. Ця тенденція пов'язується, перш за все, з докорінною перебудовою економіки нашої держави. Цивільний кодекс України конкретизував одну з основних конституційних положень, а саме гарантування кожній людині право на вільний розвиток своєї особистості, якщо це не порушує права інших або не порушує конституційний порядок чи моральні засади суспільства. Наведене положення безпосередньо стосується цивільно-правового договору: у ст. 627 ЦК України проголошується свобода договору, яка полягає у тому, що сторони можуть укласти будь-який договір, передбачений ЦК України (поіменований), так і такий, що не передбачений (не поіменований) ЦК України [2, ст. 627].

У юридичній літературі договір розуміється перш за все як підстава виникнення правовідношення, тобто юридичний факт, що лежить в основі зобов'язання і відповідно до ст. 11 ЦК України, є підставою виникнення цивільних прав та обов'язків [16, с. 254].

Слід зазначити, що ЦК України передбачає велику кількість договірних конструкцій, які раніше не застосовувалися.

Ринкові відносини сприяли появі нових нерегульованих видів підприємництва, серед яких – діяльність з організації та проведення азартних ігор. Держава залишала ці правовідносини поза сферою свого регулювання через відносну незначимість такого

роду неформальних суспільних відносин, які не відповідали тогочасним суспільним поглядам про належну поведінку.

Принцип свободи договору та припустимості наднормативних джерел, що були визначені у Цивільному кодексі України від 2003 року, створили непоодинокі випадки існування непоіменованих договорів (правових конструкцій), які свого часу були позбавлені можливості судового захисту або і взагалі ставились під сумнів. Саме до непоіменованих правових конструкцій можна віднести і букмекерську діяльність та договір парі в букмекерській конторі, які, у свою чергу, дедалі більше використовуються у повсякденному житті. Даний вид діяльності відноситься до ігрного бізнесу та потребує чіткої системи законодавчого регулювання, якої в Україні немає, внаслідок цього букмекерська діяльність стала свого роду «тіньовим бізнесом», а відсутність законодавчого забезпечення позбавляє як гравців, так і організаторів такої діяльності можливості захисту своїх прав у випадку їх порушення. Попри відсутність законодавчої бази, активна букмекерська діяльність спостерігається у мережі Інтернет та під видом державних або «миттевих лотерей» у різних закладах.

Тобто за своєю юридичною природою договір парі є спрямованим на його укладення ризиковим правочином. В основі гри і парі лежить ризик, який, укладаючи між собою договір, беруть на себе сторони. Разом з тим існує досить важлива специфіка алеаторних договорів, включаючи і гри, і парі: залежно від настання або ненастання передбаченої обставини – виграє одна сторона і одночасно програє інша. Справа полягає в тому, яка зі сторін виявиться в тому чи іншому положенні – у виграші або програші.

На протязі з 1998 р. по 2003 р. поняття азартної гри закріплювалося в Інструкції про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови) зі створення та утримання гральних закладів, організації азартних ігор і контроль за їх дотриманням, затвердженої наказом Ліцензійної палати України від 11.09.98 р. № 86. Однак ця інструкція втратила чинність на підставі наказу Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємни-

цтва від 05.03.2003 р. № 19. Згідно з наведеною Інструкцією азартною грою визнавалася «гра, участь у якій дає змогу набувати гроші, інше майно або майнові права, результат якої визначається діями, цілком або частково заснованими на випадку; при цьому учасник азартної гри ризикує позбавитися ставки, внесеної за право участі в грі».

Легальне визначення поняття азартної гри містилося в «Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та проведення утримання казино, інших гральних закладів, і лобардами», затвердженому Постановою КМ України від 20 листопада 2003 р. № 1800 [4]. Так, у відповідності порядку – азартна гра – гра, участь у якій дає змогу набувати гроші, інше майно або майнові права, результат якої визначається діями, цілком або частково залежними від випадку, умовою участі в якій є внесення гравцем ставки (у тому числі ігри в букмекерських конторах, на іподромах та інших видах тоталізатора).

На сьогодні єдиним легальним визначенням поняття азартної гри є визначання яке міститься у ст. 1 Закону «Про заборону грального бізнесу в Україні»: азартна гра – будь-яка гра, обов'язковою умовою участі в якій є сплата гравцем грошей, у тому числі через систему електронних платежів, що дає змогу учаснику як отримати виграш (приз) у будь-якому вигляді, так і не отримати його залежно від випадковості.

При цьому, до грального бізнесу у цій же статті віднесено діяльність, що пов'язана з організацією, проведенням та наданням можливості доступу до азартних ігор у казино, на гральних автоматах, комп'ютерних симуляторах, у букмекерських конторах, в інтерактивних закладах, в електронному (віртуальному) казино незалежно від місця розташування сервера.

В Інструкції про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови) зі створення та утримання гральних закладів, організації азартних ігор та контроль за їх дотриманням, затвердженої наказом Ліцензійної палати України від 11.09.98 р. № 86 під парі розумілося азартну гру, результат якої визначається діями, за-

снованими частково на випадку, коли гравець робить ставку на ймовірність або не-ймовірність якихось подій, а організатор гри зобов'язується виплатити гравцям, що виграли, суму виграшу, розмір якої залежить від внесеної гравцем ставки і визначеного до початку зазначеної події індексу, застосованого для обчислення суми виграшу. Зазначена інструкція втратила чинність на підставі наказу Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва від 05.03.2003 р. № 19. Наразі відсутні ліцензійні умови, які встановлюють кваліфікаційні, організаційні, технологічні та інші вимоги для провадження господарської діяльності з організації та утримання тоталізаторів, гральних закладів.

За своєю природою договір парі є спрямованим на його укладення ризиковим правомочним, визначальним чи єдиним мотивом якого є досягнення примхи або пристрасті шляхом ризику, а його кінцевий результат поставлено в залежність від невідомої випадкової події.

У правозастосовчій практиці використовується надзвичайно різноманітне і широке за сферою розуміння парі, визначальні ознаки якого не повною мірою охоплюються наведеним вище поняттям.

Організація взаємних парі, яка складає предмет діяльності тоталізаторів, здійснюється у двох формах: однією з них є тоталізатор, а іншою – букмекерська контора. Перша представляє собою гральний заклад, у якому укладаються взаємні парі між усіма учасниками на результат події, результат якого заздалегідь не визначений, а друга – гральний заклад, у якому полягає парі між усіма учасниками з одного боку і гральним закладом – з іншого, на результат подій, результат яких і в цьому випадку заздалегідь не визначений. Таким чином, різниця між тоталізатором і букмекерською конторою залежить насамперед від функцій, які здійснює організатор при проведенні взаємного парі.

Діяльність букмекерських контор – один із напрямків ігорного бізнесу, що, на нашу думку, перебуває в більш виграшному положенні в порівнянні із проведенням азартних ігор у казино й ігрових залах. Букмекерська контора – юридична особа, що здійснює букмекерську діяльність відповідно до ліцензій-

них вимог і законодавством країни.

У юридичній літературі відсутнє чітке визначення «букмекерської контори». Хоча не можна не відзначити вказівку М.И. Брагінського на розходження між букмекерською конторою та тоталізатором. Як відзначає вчений, «організація взаємних парі, що становить предмет діяльності тоталізаторів, здійснюється у двох формах: одна з них – тоталізатор, а інша – букмекерська контора. Перша являє собою ігорний заклад, у якому укладаються взаємні парі між всіма учасниками та результат події, результат якого заздалегідь не визначений, а друга – ігорний заклад, у якому укладається парі між всіма учасниками з однієї сторони й ігорним закладом – з іншої, на результат подій, результат яких і в цьому випадку заздалегідь не визначений. Таким чином, розходження між тоталізатором і букмекерською конторою залежить насамперед від функцій, які здійснює організатор при проведенні взаємного парі» [5, с. 577].

Відповідно до сучасної вільної редакції словника Брокгауза й Ефрона, букмекер: «англ., особа, що приймає грошові ставки при грі в тоталізатор, головним чином на переронах і скачках» [18].

У нарисі вільної Вікіпедії дається наступне трактування: «Букмекер – людина, чиею професією є отримувати гроші від тих, хто робить ставки. Букмекерство будується, перш за все, на спортивних змаганнях. На першому місці за кількістю ставок знаходиться футбол, потім хокей, баскетбол, теніс, гонки «Формула-1» [13].

Договором визнається угода двох або декількох осіб про встановлення, зміну або припинення цивільних прав і обов'язків. У нашій ситуації особами виступають букмекерська контора (букмекер) і учасник парі в букмекерській конторі (сперечальник, клієнт контори). Цивільні права й обов'язки (одержання сперечальником виграшу або перехід коштів у власність букмекерської контори) ставляться в залежність від того, чи збіжиться прогноз сперечальника з реальним результатом події (події), на яке (які) зроблена ставка.

Отже, можна визначити, що договір парі в букмекерській конторі це договір про виграш, заснований на ризику й укладений між клієнтом і букмекерською конторою, ре-

зультат якого (виграшу) залежить від події, щодо якої невідомо – наступить вона чи ні, і по якій той, хто програв, повинен виконати взяте на себе зобов'язання виплатити грошову суму, розмір якого визначається на підставі правил прийому ставок, лінії, коефіцієнтів, результату події й інших норм і обставин, що враховуються букмекерською конторою. Парі укладається у формі прийому ставок від клієнтів на умовах, пропонованих букмекерською конторою, тільки на події, де виключена можливість впливу сторін, що сперечаються, на результат події.

За договором парі в букмекерській конторі одна сторона – букмекер (букмекерська контора) пропонує ряд подій (спортивних, суспільних і ін.), які відбудуться в майбутньому, на результат яких (одного або декількох) дозволено зробити прогноз, виходячи з коефіцієнтів лінії ставок, пропонованих букмекером, а інша – сперечальник (учасник, клієнт контори) робить ставку, погоджуючись із коефіцієнтами на зазначені події й передаючи певну суму коштів конторі. У випадку збігу прогнозу сперечальника й реального результату події букмекер повертає ставку сперечальникові з урахуванням виграшу шляхом перемноження її й виграшного коефіцієнта, у випадку розбіжності – сума ставки переходить у власність контори.

Російській правознавець Смирнов В.Т. обґрунтовує розуміння зобов'язань з гри та парі як одностороннього правочину, що ґрунтується на обіцянці [14, с. 690]. Майда-ник Р.А. та Тімуш І. С. наполягають, що гра – це договір, а особливістю гри є можливість втручання в її процес, впливу на результат [11; 17].

Визначена в доктрині концепція визнання зобов'язань із гри і парі зобов'язаннями з односторонніх дій ґрунтується на тезі про те, що для реалізації обов'язків, які становлять зміст розглядуваних зобов'язань, необхідні не лише односторонні правочини, а й додаткові юридичні факти [15, с. 350].

Засновані на зобов'язаннях із гри і парі у визначених законом випадках не підлягають судовому захисту, тому російські цивілісти-Кабалкін А.Ю. та Садиков О.М. розглядають подібне формулювання як свідчення того, що йдеться не лише про позадоговірні від-

носини, а й про відносини, які взагалі знаходяться за межами цивільно-правового регулювання [8, с. 660].

При цьому, слід наголосити, що зобов'язання з гри і парі мають особливі та загальні риси, що притаманні будь-яким зобов'язанням з односторонніх дій. Особливість правового регулювання зазначених зобов'язань визначається економічною сутністю інтересу учасників гри та парі суспільною оцінкою і зниженим ступенем необхідності захисту слабшої сторони. Загальною рисою названих правовідносин полягає у тому, що у зобов'язанні з гри і парі з ініціативою виступає саме сторона, заінтересована у вчиненні певних дій з боку сторони, яка відізначалася (надання грошових коштів як плати за можливість брати участь у гри або парі), і, що важливо – має підстави розраховувати на отримання матеріальної винагороди за виграш.

Інший підхід у розумінні правової природи зобов'язань з гри та парі полягає на визнанні саме договірних відносин, а не одностороннього правочину, підставою виникнення зобов'язань з гри та парі. При цьому варто зазначити, що саме такий підхід є традиційним для цивільного права більшості сучасних правопорядків цивільних правовідносин Франції, Квебеку, Росії та ін. зобов'язання з гри та парі кваліфікуються як договірні. Суперечок саме про договірний характер відносин, які виникають при проведенні ігор і парі, у більшості російських цивілістів не виникає. Усі вони кваліфікують договір про проведення ігор і парі як ризиковий (алеаторний), що укладений під умову (обставину), предмет якої становить не певна вигода, а ймовірність отримання або втрати вигоди.

М.І. Брагінський зазначає специфічним моральним характером мотиву таких зобов'язань можна пояснити особливість зобов'язань ігрового ризику, яка полягає в тому, що «ігри та парі вважаються дійсними угодами лише в прямо передбачених нормами цивільного законодавства випадках (за участі ліцензованих організаторів ігри; та у випадках надання судового захисту вимог осіб, які взяли участь в іграх під впливом омани, насильства, погрози або зловмисної уго-

ди їх представника з організаторами гри), і відповідно, лише у цих випадках підлягають захисту. При цьому, зазвичай ігри та парі визнаються обставинами, з якими не може бути пов'язано виникнення прав та обов'язків у сторін» [5, с. 347].

Відомий російський цивіліст А. Кабалкін стверджує, що дії учасників ігор і парі мають договірну природу, спираються на використання аналогії, застосованої законодавцем щодо формування винятку із загального правила про недопущення судового захисту вимог із ігор і парі (йдеться про захист прав учасників, які взяли участь в іграх і парі під впливом омани, насильства, погрози або зловмисної угоди представника з організатором гри) [8, с. 659].

Таким чином, можна підсумувати, що правочин з парі в букмекерській конторі, який є підставою для виникнення зобов'язань між учасниками та організатором гри або парі, необхідно кваліфікувати як договір.

По своїй суті договір парі в букмекерській конторі є тоталізаторним правочином. При цьому, об'єктом зобов'язання є обіцянка організатора гри (букмекерської контори) щодо виплати в майбутньому грошову суму, яку визначають при закінченні гри, при співпадінні позбавленого жодного економічного змісту набору цифрових комбінацій, поєднання яких завжди лише з певною ймовірністю, що залежить від суб'єктивної оцінки гравців (з урахуванням визначеної за допомогою коефіцієнтів букмекерської контори, власної методики тощо) і ніколи не виключається їх випадкове співпадіння (результат футбольного матчу, вибори президента, погодні умови тощо) [10, с. 16].

Саме тому зобов'язання за договором парі в букмекерській конторі слід відносити до зобов'язань, результат яких частково залежить від випадку і завжди остаточно визначається лише випадком.

Характерне останнім часом поширення ігрових відносин без правового регулювання на належному рівні визначення поняття і підстав зобов'язання з гри та парі, особливостей виконання і видів ігрових зобов'язань, викликає неефективність їх регулювання в адміністративному та фінансово-правовому полі, спрямованому на встановлення фіскаль-

них санкцій шляхом визнання будь-яких азартних ігор на інтерес (з метою отримання прибутку) ліцензованими видами діяльності.

В Україні на основі ст. 4 Закону «Про заборону грального бізнесу в Україні» з дня набуття чинності цим Законом, тобто 25.06.2009 р., видача ліцензій на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор в Україні припиняється, а ліцензії, видані суб'єктам підприємницької діяльності з дня набуття чинності цим Законом, скасовуються [3]. Якщо звернутись до законодавства України, то, відповідно до п. 29 ст. 9 Закону «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р., ліцензуванню підлягала організація та утримання тоталізаторів, гральних закладів, а також організація діяльності з проведення азартних ігор. Отже, Закон передбачав наявність двох ліцензій для організаторів азартних ігор в Україні: ліцензію для організації діяльності з проведення азартних ігор надає Міністерство фінансів України строком на п'ять років вартістю 30 000 євро за кожний рік користування з можливістю здійснювати діяльність на всій території України, а також ліцензію для організації та утримання тоталізаторів, гральних закладів, яку видає місцевий орган виконавчої влади або спеціально уповноважений виконавчий орган місцевих рад вартістю 15 неоподаткованих мінімумів громадян, тобто 255 грн. на рік з правом здійснювати діяльність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці [9, с. 145].

Слід застережити, що засобами жорсткої заборони грального бізнесу в Україні кардинально не можна позбутися проблеми. Не в такий спосіб, на наше переконання, має виглядати кінцевий варіант розвитку ринку гральних послуг та зобов'язань з гри в Україні. Українській державі потрібен час щоб вирішити та врегулювати питання грального бізнесу та законодавчого врегулювання зобов'язань з гри у повному обсязі. На даний час можна спостерігати намагання органів державної влади розробити відповідну модель організації діяльності грального бізнесу в Україні, адже саме за умов жорсткого регулювання легше контролювати, ніж потім викривати нелегальні його прояви [7, с. 384]. Зокрема, відповідно до статті 4 Закону

України «Про заборону грального бізнесу в Україні», Плану організації підготовки проєктів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні», затвердженого Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України розроблено проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції проєкту Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері грального бізнесу». Норми цього розпорядження будуть слугувати підґрунтям для врегулювання господарської діяльності у сфері зобов'язань з гри в Україні.

Висновки

Цивільно-правовий договір є однією з центральних категорій дослідження цивільного права. Динаміка розвитку інституту цивільно-правового договору не є сталою, вона постійною змінюється, а відповідно змінюється і його правове регулювання. Договір парі в букмекерській конторі є одним із традиційних видів зобов'язань азартного ризику. Парі полягає у взаємній обіцянці майнового надання (виплати призу) під умову зіткнення протилежних думок сторін спору та його вирішення взаємовиключним підкріпленням своїх думок так, що в результаті лише одна сторона виграє, а інша програє.

Парі є угодою між двома або більше учасниками щодо визначення переможця або передбачення будь-якої події на остаточний результат якої, не мають можливості вплинути своїми діями. За договором парі в букмекерській конторі кожна із сторін (учасники парі – клієнт та букмекерська контора) зобов'язується перед іншою виплатити певну грошову суму, передати певну річ, виконати роботу, надати послугу у випадку, якщо її твердження щодо певної обставини виявиться неправильним (сторона, що прогнала), а твердження іншої (тієї, що виграє) правильним. Договір парі в букмекерській конторі є ризиковим правочином у силу того, що виникнення прав та обов'язків за цим договором ставиться в залежність від обставини (підкріплення чи заперечення думки як причини спору), яка обов'язково здійсниться або не здійсниться, але достовірно передбачити в момент укладення правочину, що саме відбудеться (здійснення чи нездійснення), неможливо.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена теоретико-правовим засадам правового регулювання поняття і цивільно-правової суті договору пари в букмекерській діяльності.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – ст. 356.
3. Про заборону грального бізнесу в Україні : Закон України від 15.05.2009 р. // Голос України. – 2009. – № 116.
4. Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що [...] Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок від 20.11.2003 № 1800. Втрата чинності від 28.08.2010, підстава 747-2010-п.
5. Брагинский М.И. Гражданский кодекс Российской Федерации: Текст. Проведение игр и пари (гл. 58). Комментарии, алфавитно-предметный указатель/ М.И. Брагинский, В.В. Витрянский, Е.А. Суханов, К.Б. Ярошенко. – Ч. 2. – М., 2006. – 860 с.
6. Брагинский М.И. Договорное право. Общие положения / М.И. Брагинский, В.В. Витрянский. – Изд. 2-е, испр. – М. : Статут, 2007. – 848 с.
7. Дюба Г. М. Соціально-економічні та правові передумови формування і розвитку ринку азартних ігор в Україні / Г. М. Дюба // Держава і право. – 2010. – № 48. – С. 383-389.
8. Кабалкин А.Ю. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации, часть вторая (постатейный). – 4-е изд., испр. и доп. / Руков. авт. кол. и отв. ред. О. Н. Садилов. – М., 2008. – 850 с.
9. Капітаненко Н. П. Азартні ігри за законодавством України, Росії та Білорусії: порівняльно-правовий аспект / Н. П. Капітаненко // Держава та регіони. Сер. Право.

SUMMARY

The article is devoted to the theoretical and legal principles of the legal regulation concepts and civil merits in the contract bet bookmakers.

– 2010. – №1. – С. 144-149.

10. Майданик Н.І. Цивільно-правове регулювання договорів гри та пари в Україні : автореф. дис ... канд. юрид. наук : 12.00.03 В.о. НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2006. – 16 с.

11. Майданик Р.А. Договори, пов'язані з азартними іграми (цивільно-правові аспекти) // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 1. – С. 24-26.

12. Маріц Д.О. Цивільно-правовий договір: правова природа та юридичні ознаки // Держава та регіони. – Серія: Право. – № 3. – 2009. – С. 21-24.

13. Матеріали вільної вікіпедії. Електронний ресурс. Режим доступу <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%83%D0%BA%D0%BC%D0%B5%D0%BA%D0%B5%D1%80>

14. Смирнов В. Т. Гражданское право. Проведение игр и пари (гл. 50, § 5) / Под ред. А. П. Сергеева, Ю. К. Толстого. – Ч. 2. – М.: Проспект, 2007. – 840 с.

15. Суханов Е. А. Обязательства по проведению игр и пари (гл. 54, § 4) // Гражданское право / Под ред. Е. А. Суханова. – М., 2003. – Т. II. Полумтом 2. – 540 с.

16. Терніков Є.І. Свобода договору та її обмеження в цивільному праві України // Наукові праці МАУП. – № 3(26). – 2010. – С. 254-258.

17. Тімуш І. С. Цивільно-правове регулювання ризикових (алеаторних) договорів / Дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2004. – 20 с.

18. Энциклопедический Словарь Ф.А.Брокгауза и И.А.Ефрона Электронный ресурс. Режим доступу: slovari.yandex.ua/~книги/Брокгауз%20и%20Ефрон